

ETKİNLİĞİN ADI	O CÜMLE BENDE
ETKİNLİĞİN AMACI	<p>Çocukların gelişimlerinde en önemli etkenlerden biri olan akran ilişkilerinde velinin olumlu tutum ve davranış geliştirmesi önemlidir. Çocukların mutlaka doğru arkadaşlıklar kurmasına, dostluklar geliştirmesine, sırdaş edinmesine velinin olumlu katkı vermesini sağlamak.</p>
YÖNTEM VE TEKNİKLER	<p>Doğru-yanlış kartları</p>
SÜRE	<p>40 dakika</p>
ETKİNLİĞİN UYGULANMASI	<p>Akran ve arkadaşlık ilişkileri ile ilgili ekte numaralandırılmış cümleler bulunmaktadır. Bu cümlelerin bir kısmında doğru, bir kısmında ise yanlış ifadeler yer verilmiştir. Her bir cümle makas yardımıyla paralel şeritler hâlinde kesilir.</p> <p>Her bir ebeveyne eşit sayıda içerisinde numarası da yazan farklı cümleler dağıtılır. Rastgele bir rakam söylenir. Söylenen rakamı elinde bulunduran ebeveyn, yüksek sesle elindeki cümleyi okur ve doğru mu yanlış mı diye diğer velilere sorar. Doğru diyenler el başparmaklarını yukarı, yanlış diyenler ise aşağı doğru gösterir. Doğru cevap açıklanır ve doğru cevap veren veliler alkışlatılır. Cümleleri yanlış değerlendiren velilere ise aşağıdaki tekerlemelerden biri söylenir:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kırk kantar, kırkar kırkar, kantar tartar. 2. Üç tas has hoşaf, üç tunç tas kayısı hoşafı, paşa tası ile beş has tas kayısı hoşafı. 3. Keşkekçinin keşkeklenmiş keşkek kepçesi. 4. Şu köşe yaz köşesi, şu köşe kış köşesi, ortadaki boş su şişesi.

5. Al şu takatukaları takatukacıya götür, takatukalat da getir. Takatukacı takatukaları takatukalamam derse, takatukacıdan takatukaları takatukalatmadan al gel.

Ebeveynlerin konu ile ilgili görüşleri alınır, örnek olaylardan veya yaşanmışlıklardan yola çıkılarak değerlendirme yapılır. Cümleler bitene kadar etkinlik devam eder.

“Bir yandan çocuklarımızın sosyalleşmesi, farklı arkadaşlıkları deneyimlemesi hoşumuza gider. Bir yandan ise aile iklimine uymadığını düşündüğümüz arkadaşlıkları onun hayatından çıkarmak isteriz. Çocuklarımızın akran ilişkilerinde nereye kadar müdahaleci olmalıyız?” sorusu sorularak ebeveynlerin görüşleri alınır ve değerlendirme yapılır.

Ebeveynlerin evlerinde çocuklarıyla uygulamaları için aşağıdaki etkinlik önerilir. Etkinlik uygulamalı olarak öncelikle ebeveynlerle gerçekleştirilir.

Yeşil/Kırmızı Karton Etkinliği

Önceden hazırlanan “Arkadaşlık İlişkilerini Güçlendiren Düşünce ve Davranışlar” yazan yeşil kartonu ve “Arkadaşlık İlişkilerine Zarar Veren Düşünce ve Davranışlar” yazan kırmızı fon karton, panoya/duvara asılır. Ek 2 formunda yer alan kartların bulunduğu kutu hazırlanır. Ebeveynler sırayla kutunun içinden bir kart çeker ve bu kart üzerinde yazan yazıyı okur. Ardından ebeveyn okunan davranışın/düşüncenin arkadaşlık ilişkilerini güçlendirdiğini düşünüyorsa kartı yeşil kartona, arkadaşlık ilişkilerine zarar verdiğini düşünüyorsa kırmızı kartona yapıştırır. Kutunun içindeki tüm kartlar bitene kadar etkinlik sürdürülür.

MATERYAL

Ek-1 ve Ek-2 çalışma kâğıtları, makas, yapıştırıcı.

DEĞERLENDİRME

Etkinlik veliler tarafından uygulandı mı?

Etkinlik amacına ulaştı mı?

Etkinliğin uygulanması sırasında sorun yaşandı mı?

EK-1 AKRAN VE ARKADAŞLIK İLİŞKİLERİNE YÖNELİK DOĞRU/YANLIŞ İFADELERİ

Sayı	CÜMLE
1	Arkadaşlık, bizi dinleyen, bizimle oyun oynayan, birlikteyken iyi/hoş vakit geçirdiğimiz ve bize karşı nazik davranan kişilerle oluşturduğumuz güzel bir ilişkidir.
2	Çocuklar, tüm zararlı alışkanlıkları, arkadaşlıklar yoluyla edinir. Yetişkin oluncaya kadar çocukların arkadaşlık kurmalarına izin vermemeliyiz.
3	Akran şiddeti/baskısı, bir veya birkaç öğrencinin bilerek, isteyerek kendinden güçsüz bir başka öğrenciye sürekli (tekrarlayan şekilde) zarar vermesi ve onu incitmesidir.
4	Akran şiddeti/baskısına maruz kalan kişiler kendilerini mutsuz, üzgün, kaygılı ve çaresiz hissedebilirler.
5	İnsan, sosyal bir varlıktır. Yaşamını sürdürmek ve gelişmek için başka insanlara ihtiyaç duyar. Bu ihtiyaçları karşılamak için arkadaşlık ilişkileri, sosyal alandaki en önemli etkileşim alanıdır.
6	İnsan, sosyal bir varlıktır. Ancak istediğinde tek başına da yaşamını mutlu, huzurlu ve başarılı bir şekilde sürdürebilir.
7	Arkadaşlık, kişiler arasında karşılıklı paylaşım, iletişim, etkileşim, eğlence gibi öğeler yanında duygusal bağları da içeren bir ilişkidir.
8	Arkadaşlık ilişkileri, yaş dönemi özelliklerine göre farklılıklar gösteren, bir gelişim alanıdır.
9	Ergenlikle birlikte arkadaşlık ilişkileri daha da önem kazanır. Aileden çok arkadaş odaklı bir yaşam önce grup arkadaşlıkları sonra yakın arkadaşlıklara dönüşür.

10	Arkadaşlık ilişkilerinin gelişiminde çocukluk dönemi yaşantıları büyük bir önem taşır. Arkadaşlık kurmak, ne kadar erken başlarsa, o denli kolay gelişen bir beceridir.
11	Arkadaşlık ilişkileri ergenlikle birlikte önem kazandığı için çocukların ergenlik dönemine kadar arkadaşlık ilişkisi kurmalarını engellememeliyiz.
12	Çocukların lise ve üniversiteye geçiş dönemlerinde girecekleri sınavlar son derece önemlidir. Bu nedenle LGS ve YKS'ye hazırlık yıllarında çocukların arkadaşları ile iletişimlerini kesmeliyiz.
13	En sağlıklı ailenin bile çocuğa veremeyeceği tek şey, arkadaşlıktır.
14	Ergenlik dönemi ile birlikte, anne-babadan duygusal bir uzaklaşma ve giderek akran gruplarıyla daha çok zaman geçirme eğilimi belirir. Her çocukta değişmekle birlikte, ortalama 12 yaşından sonra, çocukların akran ilişkileri güçlenir, ebeveynlere bağımlılıkları azalır ve grup arkadaşları, anne-babanın yerini almaya başlar.
15	Ergenlik döneminde hem aileden uzaklaşma ve bağımsızlaşma isteği hem de onların desteğine ve sevgisine ihtiyaç duyma ikilemi yaşanır.
16	Ergenlik döneminde aileden uzaklaşma ve bağımsızlaşma isteği geliştiğinden çocuklar hayatlarına aileleri olmadan devam etmek ister.
17	Çocuğun ergenlik döneminde ailenin duyguları çoğu kez ikilem içindedir. Çocuğun artık büyümesi istenir ancak ona hâlâ çocukluktaki gibi davranma eğilimi gösterilir. Bazı durumlarda çocuk aile tarafından "Sen çocuksun, anlamazsın." diye eleştirilirken, bazen de "Sen artık büyüdün, bunları yapabilmen lazım." şeklinde uyarılır. Çocuk ise bağımsızlık arayışında davranışları ile şunu söylemektedir "Ben sizden farklıyım, bunu göstermek istiyorum, sizin olmamı istediğiniz kişi değil, kendi istediğim kişi olmak istiyorum.
18	Anne baba olmanın başka, arkadaş olmanın başka olduğunu hatırlayın. Ebeveyn-çocuk ilişkisiyle arkadaş-arkadaş ilişkisinin kuralları farklıdır.

19	Ebeveynlerin çocuklarıyla her daim arkadaş gibi olmaları son derece önemlidir. Bu sayede arkadaşlık duygularını anne babalarıyla sağlıklı bir şekilde yaşar ve dışarıda kuracakları arkadaşlıkların getirebileceği zararlı alışkanlıklardan korunmuş olurlar.
20	Yapıcı kişiliğe sahip olanlar; arkadaşlarını motive eden, kişisel gelişimi için yardımcı olan ve arkadaşlarının gerçekten başarılı olmasını isteyen kişilerdir. Bu tarz arkadaşlar, insanın güçlü yönlerini görmesine yardımcı olur ve karşısındaki kişinin bunları en iyi nasıl kullanabileceği konusunda öğütler verirler. Zaman konusunda çok cömerttirler ve arkadaşlarını daha güzel şeyler başarması için teşvik ederler. Çocuğumun böyle bir arkadaşına sahip olmasını önemsemeliyim.
21	Destek veren kişiliğe sahip olanlar, her zaman sizin ve düşüncelerinizin arkasında olacaktır. Bu arkadaşlar, başarılarınız ve mutluluğunuz için en büyük destekçilerinizden biri olacaktır. Çocuğumun böyle bir arkadaşına sahip olmasını önemsemeliyim.
22	İş birlikçi kişiliğe sahip olanlar, sizin tutkunu olduğunuz spor, hobi, film, müzik ya da kitapları vb. paylaşan arkadaşlardır. Çocuğumun böyle bir arkadaşına sahip olmasını önemsemeliyim.
23	Vefalı olanlar, ne olursa olsun hep yanınızdadır. Bu kişilerle kopmayacak bir bağınız vardır ve hayatınızda iyi ya da kötü bir şey olduğunda ilk yanınıza çağıracağınız kişilerdir. Bu arkadaşlar her zaman size çok anlamlı hediyeler verirler ve sizin iyiliğiniz için fedakârlıkta bulunurlar. Çocuğumun böyle bir arkadaşına sahip olmasını önemsemeliyim.
24	Birleştirici kişiliğe sahip olanlar, istediğiniz şeyler için diğerleriyle bağlantı kuranlardır. Bu arkadaşlar sizi çabucak tanır ve sizi ilginizi çekecek, anlaşabileceğiniz, aynı hedefleri paylaştığınız diğer insanlarla tanıştırır. Çocuğumun böyle bir arkadaşına sahip olmasını önemsemeliyim.
25	Neşeli kişiliğe sahip olanlar, gülmeye ya da rahatlamaya ihtiyacınız olduğu zaman arayacağınız kişilerdir. Çocuğumun böyle bir arkadaşına sahip olmasını önemsemeliyim.

26	Ufuk açıcı kişiliğe sahip olanlar, sizin bakış açınızı esneten, sizi yeni fikirlerle, kültürlerle ve insanlarla tanıştıran arkadaşlardır. Vizyonunuzu genişletmenize ve hayatınızda pozitif değişiklikler yapmanıza yardım ederler. Bu arkadaşlar bilgelik anlayışınızı zorlayacak ve problem ne olursa olsun yepyeni çözümler bulmanızı sağlayacaktır. Çocuğumun böyle bir arkadaşına sahip olmasını önemsemeliyim.
27	Akran şiddeti/baskısı, çocukların bireysel özelliklerinden kaynaklanan tek yönlü bir problem değil, bilakis çok boyutlu bir problemdir.
28	Akran şiddeti/baskısı, aynı yaş grubunda daha güçlü konumda olan bir veya birkaç çocuk tarafından bir başka çocuğa yönelik zarar verme amacıyla yapılan tekrarlayıcı davranışlardır.
29	Akran şiddetine/baskısına maruz kalan çocuk bu olayı ailesine veya öğretmenine anlatır.
30	Çocuğumun okulunda akran şiddeti/baskısı olmaz.
31	Akran şiddetini/baskısını yetişkinlere anlatmak ispiyonculuktur.
32	İsim takmak, dalga geçmek bir tür şakalaşmadır.
33	Çocuklar akran şiddetiyle/baskısıyla kendisi baş edebilir.
34	Yalnızca erkekler akran şiddeti/baskısı yapar.
35	Bazı çocuklar doğuştan daha saldırgandır.
36	Bazı çocuklar akran şiddetini/baskısını hak eder.
37	Sadece farklı özellikleri olan çocuklar akran şiddetine/baskısına uğrar.

38	Çocuğumun arkadaşları ile ailelerinin kim oldukları, beni ilgilendirmez. Çünkü o çocuğumuzun özel ve saygı duyulması gereken alanıdır.
39	Çocuğumun kimlerle arkadaşlık kuracağını ben belirlemeliyim.
40	Benim çocuğum asla yanlış bir şey yapmaz.

**EK-1 AKRAN VE ARKADAŞLIK İLİŞKİLERİNE YÖNELİK DOĞRU/YANLIŞ İFADELERİ
CEVAP ANAHTARI**

1-D, 2-Y, 3-D, 4-D, 5-D, 6-Y, 7-D, 8-D, 9-D, 10-D, 11-D, 12-Y, 13-D, 14-D, 15-D, 16-Y, 17-D, 18-D, 19-Y, 20-D, 21-D, 22-D, 23-D, 24-D, 25-D, 26-D, 27-D, 28-D, 29-Y, 30-Y, 31-Y, 32-Y, 33-Y, 34-Y, 35-Y, 36-Y, 37-Y, 38-Y, 39-Y, 40-Y

EK- 2 KIRMIZI/YEŞİL KARTON ETKİNLİĞİ

Arkadaşlık İlişkilerine Zarar Veren Düşünce ve Davranışlar (Kırmızı Karton)	Arkadaşlık İlişkilerini Güçlendiren Düşünce ve Davranışlar (Yeşil Karton)
Arkadaşlarımdan her açıdan daha güçlüyüm.	Arkadaşlarım ve ben eşit haklara sahibiz.
Arkadaşlarım kötü davranışları hak ediyor.	Hiç kimse kötü davranışları hak etmez.
Eğer arkadaşlarımı korkutmazsam kimse istediğimi yapmaz.	Arkadaşlarıma iyi davranırsam iyi arkadaşlıklar kurabilirim.
Arkadaşlarım beni sevmiyor.	Başkaları ile arkadaşlık kurabilmem için kimseye zarar vermem gerekmez.
Arkadaşlarıma zarar verdiğimde diğerleri beni daha güçlü görür ve benimle arkadaş olmak isterler.	Arkadaşlarımla aramızdaki sorunları konuşarak çözebiliriz.
Arkadaşlarıma kötü davranırsam kimse bana kötü davranamaz.	Başkalarına zarar vermek şaka yapmak değildir.
Arkadaşıma isim takarken/vururken sadece şaka yapıyordum.	İhtiyacım olduğunda arkadaşlarımdan yardım isteyebilirim.
Her zaman ben haklıyım.	Bazı durumlarda ben haklıyken, bazı durumlarda da arkadaşlarım haklı olabilir.
Her zaman benim dediğim doğru.	Arkadaşlarına yardım etmek

Arkadaşlarına lakap/isim takmak	Problemleri konuşarak çözmek
Arkadaşlarına fiziksel zarar vermek (itmek, vurmak, tekmelemek)	Arkadaşlarının duygularını anlamak
Arkadaşlarını oyuna almamak, dışlamak	Birlikte oyun oynamak/dıřlamamak
Arkadaşları ile dalga geçmek	Arkadaşlarını dinlemek
Arkadaşları hakkında doğruluğundan emin olmadığı sözler söylemek	Arkadaşlarına sevgi göstermek